

Scenariusz lekcji integrujących treści programu kształcenia z języka polskiego i religii

Określenie grupy	Klasa I B KLO
Miejsce zajęć	Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Łodzi
Czas trwania	90 minut
Temat:	„Pozostała wiara i cześć dla Najświętszej Panny ...” (ks. Augustyn Kordecki) czyli o nadziei, którą niesie wiara katolicka w „Potopie” Henryka Sienkiewicza i współcześnie.
Cele lekcji:	Uczeń: - określa, na czym polega i w czym przejawia się kult maryjny w tradycji i kulturze polskiej, - określa duchowy wymiar kultu maryjnego i peregrynacji obrazu Matki Boskiej Jasnogórskiej, - przedstawia historię klasztoru jasnogórskiego i przeora ks. Kordeckiego, - formułuje argumenty i kontrargumenty w sytuacji problemowej- spowiedź Kmicica i wyjaśnia sens Sakramentu Pokuty, - ocenia postępowanie i charakteryzuje bohaterów „Potopu”, - wyjaśnia rolę obrony Jasnej Góry w kompozycji powieści, - wyjaśnia ideę „pokrzepienia serc” w „Potopie”, - ocenia typ religijności w „Potopie”.
Metody i formy pracy:	Uczniowie pracują w grupach, indywidualnie, z wykorzystaniem „drzewa decyzyjnego” i metody słoneczka, kart pracy, reprodukcji obrazu, przygotowanych prezentacji.
Pomoce dydaktyczne:	- Henryk Sienkiewicz „Potop” „Śluby jasnogórskie” ks. kard. Stefana Wyszyńskiego - Reprodukcje obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej - Kartki do wykorzystania przy metodzie „słoneczko” - Rzutnik multimedialny, ekran, komputer - Prezentacje multimedialne przygotowane przez uczniów - Kserokopie kart pracy, schematu „drzewa decyzyjnego” - Odtwarzacz CD (płyta audio z nagraniem „Bogurodzicy”

PRZEBIEG LEKCJI	UWAGI
1. Pozdrowienie uczniów. Modlitwa np. „ <i>Zdrowaś Maryjo ...</i> ”	3min.
2. Sprawdzenie listy obecności i przygotowania do zajęć	3 min.
3. Nauczyciel języka polskiego i katecheta – wyjaśniają cel wspólnych zajęć i uzasadniają ich sens nadrzędną koncepcją „Potopu”: „ku pokrzepieniu serc” (<i>połonista</i>) oraz szczególnym kultem Maryi w Polsce, uwzględniając szczególnie aktualną peregrynację obrazu Matki Bożej (<i>katecheta</i>).	3min.
4. Podanie tematu lekcji.	3min.
5. Wprowadzenie do tematu: ✓ Katecheta pisze na tablicy słowa: – MARYJA MATKA I KRÓLOWA POLSKI , dzieli uczniów na dwie grupy: – gr. I dziewczynki (<i>wypisują skojarzenia na kartkach do słów</i>) KRÓLOWA POLSKI – gr. II chłopcy (<i>wypisują skojarzenia na kartkach do słów</i>) MARYJA MATKA MARYJA MATKA KRÓLOWA POLSKI – wykorzystanie <i>metody „słoneczko”</i>	5min.
6. Sanktuarium na Jasnej Górze – prezentacja uczniów (<i>katecheta</i>) <i>Uczniowie wcześniej przygotowują krótką historię zakonu paulinów i sanktuarium, wskazując na religijny i historyczny aspekt tego miejsca.</i>	5min.
7. Analiza i interpretacja obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej – <i>praca w grupach wg planu (karty pracy)</i> (<i>katecheta</i>) ➤ Ogólne informacje o obrazie: autor, tytuł, czas powstania, technika malarska ➤ Kompozycja i wygląd poszczególnych elementów obrazu (pierwszy, drugi plan)	5min.

➤ Nastrój obrazu <i>prezentacja wyników pracy w grupach</i> <i>Podsumowanie i uzupełnienie wiadomości:</i> ➤ Krótka informacja o obrazie - <i>przygotowana przez jednego z uczniów</i>	3min.
8. Opis obrony Jasnej Góry przed najazdem szwedzkim - w „Potopie”. <i>praca z tekstem (połonista)</i> ✚ Jak zakonnicy i szlachta przyjęli informacje Kmicica o planowanym ataku Szwedów? O co go podejrzewali? ✚ Jak wyglądały przygotowania do obrony? ✚ Jak z punktu widzenia obronności – ocenia Sienkiewicz szanse zakonników? ✚ Jaką rolę ogrywał w czasie obrony przeor zakonu paulinów – ks. A. Kordecki? ✚ Scharakteryzujcie tę postać na podstawie odpowiednich fragmentów?	15min.
9. Historyczna postać Kordeckiego – <i>krótka informacja przygotowana przez ucznia (katecheta)</i>	5min.
10. Rola Kordeckiego w przemianie wewnętrznej Kmicica – scena spowiedzi: <i>Praca samodzielna z wykorzystaniem drzewa decyzyjnego</i> ❖ <i>Katecheta rozdaje karty pracy i stawia pytanie?</i> Wchodząc w rolę ks. Kordeckiego, zastanów się i odpowiedz, czy udzieliłbyś przebaczenia Kmicicowi? <i>Przedstawienie wniosków</i> ✚ <i>Refleksja nad własną spowiedzią</i>	10min.

11. Jakie pieśni religijne i modlitwy towarzyszyły obrońcom Jasnej Góry? - o Pieśń żebraczki kościelnej Konstancji „Próżno przegrasz mi, husycie srogi” (potraktowana przez Kordeckiego, jako przestroga i nadzieja dla obrońców) - o „Bogurodzica” - o Wigilia „W żłobie leży ...” - o Po odparciu ataku Szwedów – „Te Deum laudamus”	5min.
12. <i>Wnioski po analizie (połonista)</i> ✓ O roli jaką przywiązywał Sienkiewicz do religijności Polaków, świadczy przede wszystkim rozbudowany opis obrony Jasnej Góry ✓ Jak zmieniły się nastroje Polaków po zwycięskim odparciu ataku Szwedów?	2min.
13. Przywołajcie inne, kluczowe dla kompozycji powieści sceny, w których widoczna jest głęboka wiara i religijność Polaków prowadząca do przemiany moralnej: np. ▪ Uniwersał Jana Kazimierza wydany na Śląsku i rozpowszechniony w Polsce. ▪ Śmierć Janusza Radziwiłła – kalwina, który w godzinę śmierci woła: „Jezus! Mario!”. ▪ Zawierzenie Ojczyzny Maryi Królowej Polski – Lwów. ▪ Odwołanie się do ślubów kard. Stefana Wyszyńskiego. ▪ Rehabilitacja Kmicica – list Jana Kazimierza odczytany w Kościele.	8min.
14. Współczesne nawiązanie do peregrynacji i obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej: □ Jaką rolę w Twoim życiu ogrywa Maryja? □ Czym dla Was jest ten obraz? □ Czy byłeś na Jasnej Górze, jakie są Twoje duchowe wrażenia? □ Czy Ty już uczestniczyłeś w nawiedzeniu obrazu w swojej parafii? Jak wyglądał Twój udział? □ W jaki sposób będziesz chciał uczestniczyć w trwających uroczystościach przyjęcia obrazu? □ Czy wiara tych co bronili Jasnej Góry ma szansę ugruntować	8min.

Twoją wiarę? □ Czy różni się Obraz Jasnogórski z tym, który nawiedza nasze parafie?	
15. Zakończenie: ❖ Zebranie wiadomości: (katecheta i polonistka). ❖ Ocena stopnia zaangażowania uczniów <i>Praca domowa</i> □ Katecheta: - Ty i nawiedzenie Maryi ... - Twoja osobista refleksja – <i>praca pisemna</i> □ Polonistka: Czy „Potop” Sienkiewicza był dla mnie „dręczącą lekturą” (Witold Gombrowicz)? Uzasadnij swoje stanowisko.	5min.
16. MODLITWA: <i>Pod Twoją obronę ...</i>	2min.

Opracowali:
mgr Joanna Marlicka i ks. Piotr Ciaccio